

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U100492

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-03-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Копилова Надія Олександрівна

2. Kopylova Nadiia

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 26.00.01

Назва наукової спеціальності: Теорія та історія культури

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 25-02-2021

Спеціальність за освітою: Культурологія

Місце роботи здобувача: Одеська державна академія будівництва та архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02071033

Місцезнаходження: вул. Дідріхсона, 4, м. Одеса, Одеська обл., 65029, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.850.01

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, м. Київ, Київська обл., 01015, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, м. Київ, Київська обл., 01015, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, м. Київ, Київська обл., 01015, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 04.21.41

Тема дисертації:

1. Еволюція гендеру: проблематизація гендерних інверсій
2. The evolution of gender: the problematization of gender inversions

Реферат:

1. Дисертація висвітлює особливості еволюції гендеру на історико-культурному матеріалі транзитивних (кризових) епох через проблематизацію та асиміляцію гендерних інверсій та інваріантів культурною владою. Обґрунтовано, що гендерні інверсії та інваріанти, наявні у соціокультурних практиках, виконують функції

аккумуляції, проблематизації і трансляції нового культурного досвіду в контексті соціокультурних трансформацій. Встановлено, що для більшості носіїв культурної традиції гендерні інверсії становлять відхилення від існуючих гендерних стандартів і культурних норм, вступають у конфлікт / боротьбу з ними та є революційними щодо пануючого дискурсу. У періоди змін культурної парадигми зростає «критична маса» гендерних інверсій та інваріантів, що призводить до трансформації гендерних стандартів. Категорію «культурна влада» уточнено з огляду на теоретичні розробки П. Бурдьє та М. Фуко та розглянуто в аспекті ментально-символічних настанов культури. Дослідження показало, що культурна влада має символічний та дисциплінарний характер, легітимізує контроль культури над особистістю через систему певних приписів та обмежень. Це особливо актуально в періоди кризи культурної парадигми, коли зміни в культурній системі призводять до невідповідності традиційних гендерних стандартів викликам соціокультурної реальності. Історичні та культурні шляхи подолання культурної влади над гендером розглядаються через різні варіації культурного конструкту андрогіна, до яких зводяться гендерні інверсії та інваріанти. Дисертаційне дослідження актуалізує проблему вивчення сучасних мистецьких практик (зокрема, українського мистецтва) як способів подолання культурної влади над гендером. Простежено основні напрями осмислення та презентації гендерних інверсій, зокрема інверсій тіла, у мистецьких та соціокультурних практиках кінця ХХ – початку ХХІ ст. Встановлено, що в сучасній культурі трансформація гендерних норм та поява низки інверсій та інваріантів поширюються в ситуації множинної ідентичності та кризи ідентичності взагалі. Ключові слова: гендер, гендерна інверсія, гендерний інваріант, культурна влада, гендерний стандарт, андрогін, андрогінія, соціальний андрогін, тілесність, гендер-бендінг, транзитивні епохи, традиція і новація.

2. The dissertation highlights the features of the evolution of gender on a historical and cultural material of transitive (crisis) epochs through the problematization and assimilation of gender inversions and invariants by the culture power. It has been showed that gender inversions and invariants, which exist in socio-cultural practices, fulfill the functions of accumulation, transmission and problematizing the new cultural experience in the context of socio-cultural transformations. For most of carriers of the cultural tradition gender inversions are have deviations from the gender and cultural standards existing in the society, come into conflict / struggle with them, and are revolutionary in relation to the ruling discourse. During the periods of changes of the cultural paradigm, the “critical mass” of gender inversions and invariants grows, that leads to the transformations of gender standards. The category of “cultural power”, arising from the theoretical developments of P. Bourdieu and M. Foucault, is considered in the mental-symbolic aspect of culture. The research made clear that the cultural power has a symbolic and disciplinary character, legitimizing the control of culture over the personality through a system of certain prescriptions and restrictions. It is especially revealed in the periods of crisis of the cultural paradigm, when the changes in the cultural system lead to inconsistencies of traditional gender standards with the challenges of socio-cultural reality. Historical and cultural ways of overcoming the cultural power over gender are considered through various variations of the cultural construct of androgyny, to which gender inversions and invariants are reduced. The dissertation actualizes the problem of studying actual artistic practices (in particular Ukrainian art) as ways of overcoming the cultural power over gender. The analysis made it possible to identify the main areas of understanding and presentation of gender inversions, in particular body inversions, in the artistic and socio-cultural practices of the late 20 - early 21 centuries. It has been found that in today's culture the transformation of gender norms and the appearance of a great deal of inversions and invariants spread out in the situation of multiple identity and crisis of identity in general. Key words: gender, gender inversion, gender invariant, cultural power, gender standard, androgyny, androgynism, social androgyny, corporeality, gender-bending, transitive epochs, tradition and innovation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальова Ніна Іванівна

2. Kovalova Nina

Кваліфікація: к.філос.н., 09.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Добіна Тетяна Геннадіївна

2. Dobina Tetyana G

Кваліфікація: к. культ., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Кікоть Антоніна Андріївна
2. Kikot Antonina Andriivna

Кваліфікація: д.культурол.н., 26.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Щокіна Олена Петрівна
2. Щокіна Олена Петрівна

Кваліфікація: к.культурол.н., 26.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Никитченко Олена Едуардівна
2. Никитченко Олена Едуардівна

Кваліфікація: к.філос.н., 09.00.11**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Швець Альона Іванівна

2. Shvets Alyona Ivanovna

Кваліфікація: к. філол. н., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Афоніна Олена Сталівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Афоніна Олена Сталівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.